

Udlændinge-, Integrations-
og Boligministeriet

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

Prøve i Dansk 3

Maj-juni 2016

Skriftlig del

Teksthæfte

Læseforståelse 2

Delprøve 2A: Udfordringer for folkeskolen

Delprøve 2B: Flere syge behandles
i eget hjem

Der er et teksthæfte og et opgavehæfte.
Læs først instruktionen i opgavehæftet.

- Hjælpemidler: Ingen
- Tid: 65 minutter

Mads valgte en privatskole

Mads Vestergaard er 14 år og går ikke længere i den lokale folkeskole. Han er en af de elever, der har valgt en privatskole.

Mads Vestergaard står op kl. 7 hver morgen, tager bad og spiser morgenmad og cykler i skole. Den lokale folkeskole ligger lige rundt om hjørnet, så det er en meget længere tur, Mads nu må cykle hver morgen for at komme i skole – der er nemlig syv kilometer til den nye skole.

Mads er glad for sin nye skole, men havde det ikke været for hans forældre, så var det måske slet ikke blevet til noget med at skifte skole. Han kunne nemlig ikke helt finde ud af, om det nu også var det rigtige for ham. For selvom der nogle gange var uro i timerne, og selvom eleverne ikke altid tog undervisningen så alvorligt, så var sammenholdet i hans gamle klasse rigtig godt.

Hans forældre mente imidlertid, at det ville være bedst for ham at flytte, for de var ikke tilfredse med undervisningen. De syntes for eksempel ikke, at der var faglige udfordringer nok for Mads, og de mente heller ikke, at der blev gjort nok fra skolens og lærernes side for at højne niveauet for de dygtigste elever. De savnede også, at skolen lyttede mere til forældrene, når de havde spørgsmål og ønsker til deres børns skolegang. Alt dette er blevet

bedre nu, og alt sammen er det noget, som den nye skole har stort fokus på. Og så trives Mads heldigvis også godt med sine nye kammerater på den nye skole:

”Vi lavede ikke så meget i min gamle skole. Der kunne godt gå et kvarter, før vi begyndte på undervisningen. Folk havde ikke altid lavet lektier, eller måske havde de ikke deres ting med. Nogle mente heller ikke, at de behøvede at lave så mange lektier hjemme eller løse opgaver i timerne, for de havde ikke tænkt sig at gå efter en lang universitetsuddannelse. Sådan er det ikke her. Alle laver deres lektier, også selvom de ikke vil have en boglig uddannelse. Men på den anden side havde vi et godt fællesskab i min gamle klasse. Der er også fællesskab i min nye, men det bygger mere på konkurrence, og det er lidt svært at vænne sig til. Nogle i min klasse går meget op i, hvem der laver flest lektier i deres fritid. Og jeg har faktisk droppet håndbolden, for ellers har jeg ikke nok tid til både venner og lektier.”

Mads kan ikke sige, om der er mere stille i timerne på hans nye skole, men han synes, at der er et mere klart fokus i undervisningen, og lærerne er mere opmærksomme på den enkelte elevs behov. Det har begge dele høj prioritet for skolen, og så er det fint, at eleverne diskuterer ivrigt i timerne.

Eleverne bliver også oftere testet i, om de har lært undervisningsstoffet, og det er en markant forandring i forhold til hans tidligere skole. Samtidig er der også en anden kultur, hvor det er respekteret blandt klassekammeraterne at ville opnå gode resultater og at have boglige mål, og det sætter Mads pris på:

”Jeg er blevet bedre i de fleste fag, for eksempel i dansk og matematik, hvor jeg nu får højere karakterer. Lærerne her har taget mere hensyn til, hvad jeg har brug for, end man gjorde i min gamle klasse. De har udfordret mig mere,” siger han og fortsætter: ”Og nu vil jeg gerne have højere karakterer i alle fag.”

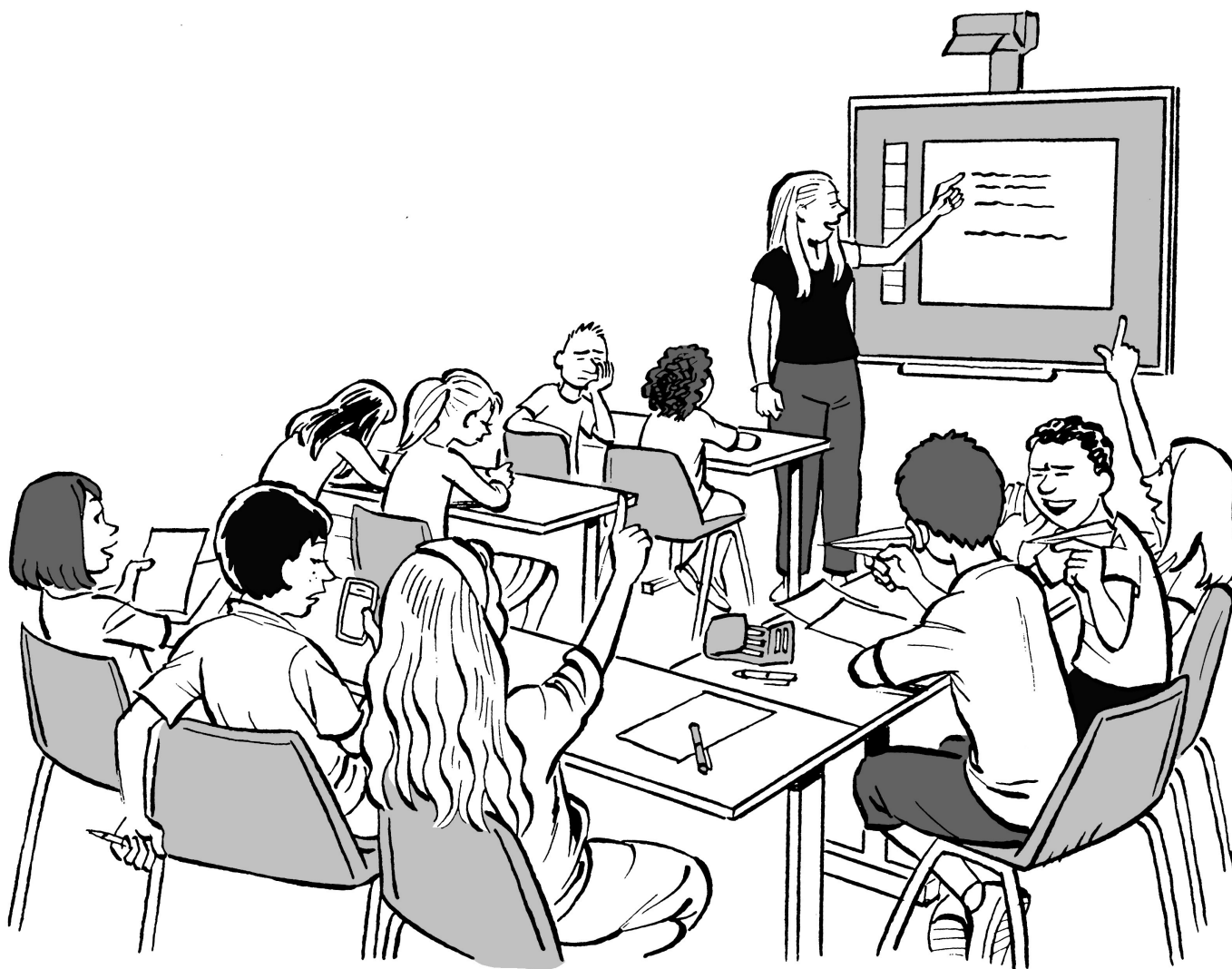

Illustration: Niels Roland

Både lærerne og forældrene skal tage ansvar

I løbet af 1970'erne skete der store ændringer i folkeskolen. Disciplin og udenadslære blev afløst af en undervisning, hvor eleverne og deres synspunkter i langt højere grad kom i centrum. Men samtidig opstod der i mange klasser problemer med uro i timerne, en ny udfordring for lærerne.

Engang sad børnene på lige rækker i klasserne, og de sagde kun noget, hvis de blev spurgt direkte. Læreren var en autoritet, som eleverne havde respekt for. Og måske var de også lidt bange for ham. Han krævede disciplin af eleverne, og han lagde vægt på udenadslære.

Men så skete der noget i 1970'erne, som blev starten på en lang demokratiseringsproces. Læreren skulle stadig planlægge undervisningen i de forskellige fag, men han skulle ikke længere være en autoritet, som eleverne var bange for. Han skulle i stedet lytte til og diskutere med eleverne. Eleverne og deres læring kom i centrum, og de skulle lære at give udtryk for deres meninger og holdninger. Hermed blev læreren og eleverne samtidig mere ligeværdige parter.

Og eleverne skulle ikke længere bruge mange timer hver dag på surt arbejde med at lære udenad, f.eks. salmevers eller årstal for konger og krige. Nu skulle undervisningen være sjov, og eleverne skulle lave projekter og arbejde i grupper. Her kunne eleverne diskutere og løse opgaver og danne sig deres egne meninger.

Lyst er ikke nødvendig for at lære

Igennem mange år har flere uddannelsesforskere ytret sig kritisk om folkeskolen. Internationale undersøgelser har nemlig vist, at danske skoleelever kun klarer sig gennemsnitligt i forhold til elever i mange andre lande. Det gælder i fag som f.eks. læsning, matematik og naturfag. Og det er ikke godt nok, mener forskerne. Én af kritikerne er Sten Clod Poulsen. Han er psykolog og har skrevet en del bøger om læring. Han mener, at det var en fejl af lærerne at droppe udenadslære. Han mener heller ikke, at det altid skal være sjovt, for at man kan lære:

“I lang tid har vi kørt ud fra den grundtanke, at det skal være meget morsomt og underholdende, før børnene kan lære. Hvilket er noget (...) vrøvl. Altså, bondebørn i 1800-tallet blev simpelthen banket til at lære deres salmevers. De havde aldeles ikke lyst til det, men de lærte det, ellers fik de bank. Jeg siger selvfølgelig ikke, at vi skal tilbage til at give eleverne bank, men lyst er ikke en nødvendig forudsætning for at lære noget. Det kan også være kedeligt, svært og anstrengende (...).”¹

Og Sten Clod Poulsen tilføjer: ”Det er fuldstændig ligegyldigt, om eleverne har lyst til at lære tysk. De skal. (...) Men det er svært, fordi vor tids lærere og forældre har vænnet sig af med at være kontante over for børn. Vi har ikke nogen model for, hvordan folkeskolerne kan overbevise forældrene om, at de skal støtte deres børn meget mere, end de gør i dag.”²

¹ ‘Forældre, tag ansvar’, Berlingske, den 6. december 2013.

² Se fodnote 1.

Dialog frem for sanktioner

Problemerne i folkeskolen understreges også af en undersøgelse lavet af Dansk Center for Undervisningsmiljø. I undersøgelsen siger næsten 60 % af eleverne i folkeskolen, at de føler sig generet af uro i timerne, og at det forstyrrer og ødelægger undervisningen.

Den manglende disciplin i dag skyldes ifølge flere forskere udviklingen fra 1970'erne og frem. At lærerne og eleverne skulle være næsten ligeværdige parter betød nemlig også, at pædagogikken blev ændret. Man praktiserer således i dag på de fleste skoler en antiautoritær pædagogik med fokus på dialog med eleverne og deres forældre. Lærerne straffer derfor sjældent eleverne, hvis de laver for meget larm og forstyrrer undervisningen. For eksempel bliver eleverne sjældent sendt uden for døren. I stedet forsøger lærerne at finde de bagvedliggende årsager til problemerne, sådan at de sammen med de forstyrrende elever kan løse problemerne.

Lærere og forældre skal tage ansvar

Helle Bjerresgaard, som er lektor ved Videnscentret for Almen Pædagogik, UC Syddanmark, er ikke blandt de forskere, som mener, at der skal sanktioner til for at løse problemerne i folkeskolen. Hun mener, at dialog er bedre end straf. Hun peger dog samtidig på, at både forældrene og lærerne skal være bedre til at tage ansvar. Forældrene kan ikke opdrage deres børn, mens børnene er i skole. Her har læreren ansvaret. Men det er vigtigt, at bør-

nene hjemmefra har lært at opføre sig som sociale individer, der kan vise respekt og fungere sammen med andre mennesker. Men hvis der i skolen er børn, der larmer og forstyrrer undervisningen, så er det lærerens ansvar at skabe ro:

“Der foregår opdragelse både i hjemmet og i skolen. Forældre kan ikke fjernstyre deres børn. Det er læreren, der er den voksne, og det er læreren, der skal stå for opdragelsen i klasselokalet,”³ siger hun.

Det er derfor nødvendigt, at lærere har autoritet til at skabe ro i klassen. De skal kunne sætte sig i respekt og være i stand til at tage en konflikt med larmende elever for at skabe ro.

Men forældrene har også et ansvar for, at deres børn opfører sig ordentligt i skolen. De skal opdrage børnene til at respektere, at der er regler i skolen, som man skal følge. Forældrene skal f.eks. forklare børnene, at de skal være stille og lytte, når læreren eller en klassekammerat taler. Herudover har forældrene også et generelt ansvar for at skabe respekt for folkeskolen og lærerne:

“Forældrenes ansvar består i at lade være med at bagtale skolen, når de taler med deres børn. Når børnene kommer hjem og brokker sig, bliver man nødt til at spørge ind til barnets andel i situationen, i stedet for at sige at skolen eller læreren er dårlig,” siger Helle Bjerresgaard.⁴

³ ‘Forældre skal hjælpe lærerne med at få ro’, Berlingske, den 16. marts 2014.

⁴ Se fodnote 3.

Flere syge behandles i eget hjem

Det danske sundhedsvæsen kan i dag tilbyde flere patienter at blive behandlet i deres eget hjem, og antallet af hjemmebehandlinger stiger. Det er (0) ... to nye IT-baserede behandlingsformer, der sikrer, at patienterne kan blive i deres eget hjem: Dels kan lægen via video og internet guide patienten til at klare behandlingen selv, dels kan den syge låne hospitalsudstyr med hjem. Det kan være computere og andet udstyr, så patienten for eksempel kan medicinere sig selv.

Og mange syge ønsker selv at blive behandlet i eget hjem, fordi de (1) ... behandlingsmuligheder betyder, at en behandling hurtigere kan justeres, end hvis den syge først skal aftale en tid og så senere møde op hos lægen.

Et tilbud om behandling i hjemmet er også (2) ... af andre grunde. For eksempel kan det for den syge være en fordel at slippe for transport. Netop transporten til sygehuset er blevet mere besværlig for mange patienter og pårørende. Flere mindre sygehuse rundt om i landet er (3) ... blevet sparet væk, og det giver en meget længere afstand

til det nærmeste hospital. Udover at patienter og pårørende (4) ... en tidsbesparelse ved ikke at skulle transportere sig til og fra hospitalet, kan det også være en fordel for mange patienter at være hjemme i vante og trygge rammer i stedet for at ligge på hospitalet. For samfundet er det også positivt. Der kan spares mange penge ved at flytte behandlingen væk fra hospitalerne.

Det er (5) ... et problem, at mange ældre, som gerne vil behandles hjemme, ikke er så gode til at bruge IT. For (6) ... de er blevet grundigt instrueret i, hvordan de skal bruge det nye IT-udstyr, så har de tit svært ved at finde ud af det. Det er dog en (7) ..., der kan klares, ved at lægerne har ekstra fokus på at hjælpe denne målgruppe med teknologien. Og fremtidens ældre vil sandsynligvis have færre problemer med IT-udstyret.

Behandling i hjemmet er altså samlet set både nemmere for borgerne og billigere for samfundet. Så i fremtiden vil det uden tvivl blive sådan, at mange flere får (8) ... at blive behandlet i eget hjem.

